

er fæet med mange Heste, og der er ved Siden deraf indkommen til Regjeringen en Mængde Ansøgninger om særlig Godtgjørelse og særlig Understøttelse i særlige Tilfælde, denne er ogsaa tilstaaet ad Bevillingsveien, saa at man, naar man vil gaae denne Sag meget nøie igjennem, vil see, at denne Lov er meer end engang bragt i Udøvelse.

Jeg troer saaledes ikke, at man i mindste Maade kan frakjende Staten Ret til at tillegne sig disse Heste, ligesaa lidt som man kan sige, at Traditionen har været saaledes, at det maatte være glemt. Naar en æret Rigsdagsmand fra Ringkjøbing (Damgaard), har henvendt Opmærksomheden paa, hvad der skeer ved Skifter, og deraf udledet et Beviis for, at det forholder sig saaledes, at Staten ikke beholder Andet end de 36 Rbd., idet han nemlig har sagt, at naar en Præsts Efterladenskab kommer under Skifte, saa gaaer ogsaa Hesten ind under Skiftebehandlingen, og den nye Præst maa skaffe en ny Hest, naar der gives ham 36 Rbd., saa seer jeg ikke, at heri ligger det alsermindste Andet, end at han gjentager, at i dette Tilfælde bliver Loven udøvet netop saaledes, som den er bleven udøvet altid, og at det paaligger den nye Præst for denne Betaling at anskaffe en Hest til det samme Brug. Man har altsaa stadig anseet Loven saaledes for at være i Kraft, at den nye Hesteholder maatte anskaffe en Hest, naar der gives ham de 36 Rbd., og han for Fremtiden fik sine 12 Rbd. aarlig, og man har benyttet denne Hest selv de nærmeste Aar derefter. Det er ogsaa videre at bemærke derved, at dersom denne Hest var indtraadt efter den nye Præst, og denne Præst ikke havde været 6 Aar i Kalde, men kun havde været der nogle faa Aar, saa vilde Overleveringen komme til at ske efter den anden Regel, ifald han ikke vilde heelt ubbetale de 36 Rbd. Det er i det Hele Tilfældet, at der har fundet saadanne Afregninger Sted, som vise, at den Afregning mellem de private Personer slet ikke kunde godtgjøre hvad Staten eier i Capital, men at Hesten netop er Statens, thi Hesten har aldrig været indblandet i disse Afregninger mellem de private Personer. Det skulde være en underlig Ting, om man skulde komme til at betragte

disse 36 Rbd., som efter Andres Sigende ere 66 Rbd., som en Prioritet, Staten, saa at sige, havde staaende i Hesten. Jeg veed heller ikke, paa hvilken Maade man skulde kunne komme til at betragte det saaledes. Jeg har ikke nogenstunde seet et eneste Ord, som tydede paa, at Staten opfattede det fra dette Synspunkt. De Gange, hvor der har været Tale om at give særlig Erstatning, har det været med Hensyn til særlige Omstændigheder. Naar man paany har villet hente noget Beviis fra det, som er fæet under disse Krigsaar, saa kommer jeg igjen tilbage til det, som jeg derom har sagt, at Staten har saalidt som muligt villet gjøre Brug af den Ret, den havde, og som kunde blive trykkende for den enkelte Mand, men der har paa den anden Side ved ingen af de Leiligheder været Spørgsmaal om at give nogen Extraerstatning eller om at fritage en Mand for Hestehold. Det var netop, fordi vedkommende Mand var under Hesteholdsbyrden, og fordi Staten ikke vilde eller kunde komme til at benytte sin Ret til at paalægge ham at anskaffe en ny Hest, at den vedblev at betragte denne Hest som hans og afleverede den igjen paa Foder, for at kunne indfalde den paany. Det er en Begunstigelse, en Begunstigelse, som ikke kan give noget fornyet Retsskrav, og det, som forekommer mig at være det meest Afgjørende, det er, at vi allerede gjøre et betydeligt Skridt og give en betydelig Begunstigelse til de hidtilværende Hesteholdere, ved for Fremtiden at befrie dem derfor.

Ordføreren: Med Hensyn til hvad der gjentagende er yttret af den ærede Rigsdagsmand for Hjørring Amts 2det District (N. Sørensen) om den formeenlige Ubillighed, som vilde opstaae ved, at det uprivilegerede Hartkorn uden Bederlag deelagtiggjordes i Udredningsbyrden, maa jeg tillade mig at bemærke, at, naar Byrden betragtes som Communalbyrde for de større Communer, og deelsviis ogsaa for de mindre, saa vil det dog ikke findes at være en saa stor Ubillighed, da, efter den af Thinget antagne Lov om Udjevning af Forskjellen mellem det privilegerede og uprivilegerede Hartkorn, ingen Erstatning gives for